

О. Власова

У Пересопниці туристів розважають сільські лицарі

фото: Олена ВЛАСОВА

На вихідних рівняни прямують за 35 км від міста Рівне – у село Пересопниця, де 450 років тому монахи написали Пересопницьке Євангеліє. Цього літа посеред поля звели музейний комплекс із дерев'яною садибою, де відтворено побут Середньовіччя. Приїжджі їдять гарячий куліш, вправляються у стрільбі з лука та катаються на конях.

Пересопниця була великим містом князівства Погорини у 11-13-ому віках, з ченцями, садибою та торговими лавками. Донині від старовини не вцілило жодної будівлі, а в селі живе трохи більше 100 людей. Тому до круглої дати туристичний комплекс звели з нуля за три місяці.

Музей-пантеон має форму свічки. Над входом є статуї двох ченців, що переписують Святе Письмо. На першому поверсі у вітринах показують речі, які археологи розкопали у місцевому полі. За склом лежать срібні та мідні натільні хрестики, пряжки, воїнські нагрудні значки, жіночі прикраси, наконечники стріл, списів та бойові сокири. Найдавніші знахідки датуються ще бронзовим віком.

Один із найцікавіших артефактів – невелика бронзова булава з позолотою. Кажуть, їй понад 800 років. Вона порожня всередині, бо призначалася не для бою, а для парадних виїздів. Археологи припускають, що булава могла належати князю Андрію Боголюбському або одному із синів Володимира Мономаха — Юрієві Довгорукому.

Посеред залу освітлено макет Пересопниці княжої доби. Можна роздивитися селян у дерев'яних будиночках, вартових на вежах, дружинників у садибі та їхніх коней. Таким городище було за часів Київської Русі.

На другий поверх виходять вузькими гвинтовими сходами. На заскленій кафедрі лежить точна копія Пересопницького Євангелія - факсимільне видання у шкіряному переплеті. Його привіз на відкриття музею президент Віктор Янукович. Книга важить 9 кілограмів, має 482 аркуші. Оригінал манускрипту досі зберігається у столичній науковій

бібліотеці ім. Вернадського. Туристам дозволяють цілувати копію та фотографуватися з нею на пам'ять.

У сусідніх вітринах виставили для огляду стародруки. Для тих, хто хоче відпочити, навпроти кафедри є дві дерев'яні лавочки. З другого поверху пантеону можна вийти на оглядовий майданчик назовні – звідти добре видно село та реконструйовану садибу у полі. До неї від пантеону веде доріжка з містком через струмок.

Дерев'яну садибу з частоколом стилізували під зруби 12-ого століття. У таких жили заможні жителі Пересопниці. Будинки складали на дві кімнати, а у світлиці в одному з кутів мурували глиняну піч. На обійсті також є хлів та комора із соснових колод. На подвір'ї є пуста криниця – туристи кидають у неї копійки на щастя.

Біля садиби влаштовують показові бої лицарі у блискучих обладунках. Це тринадцятеро хлопців із навколишніх сіл, які входять до місцевого клубу історичної реконструкції. Вони фехтують, б'ються врукопашну та охоче фотографуються з туристами.

-До нас приїжджає майстер із Києва, учить як наносити удари і захищатися. Обладунки важкі, деколи важать до 30-ти кілограмів, тому мусимо качати мускули, - розповідають 17-річні аніматори Андрій Ковальчук та Тарас Мельничук. – Проводимо час в музеї по вихідних та після уроків у школі. Розважаємо людей і самі тренуємося. А для дівчат скоро мають відкрити гурток історичного танцю, то їм буде цікавіше.

На свята у садибі буває ярмарок майстрів – майстер класи з соломоплетіння, ткацтва, ковальства або гончарства.

Поодаль за садибою посеред поля стоїть пам'ятний знак - камінний хрест на місці, де колись стояв монастир Різдва Пресвятої Богородиці. У 1561-ому році ченці зробили перший переклад Євангелія з церковнослов'янської на староукраїнську мову. Цього літа археологи знайшли біля хреста давній могильник. Зокрема, поховання середньовічних чоловіка та жінки з проламаними ребрами та черепами.

По інший бік меморіалу веде дорога до старовинної церкви св. Миколая. Біля неї у натуральну величину звели дерев'яні вартові вежі. Тут також бувають показові лицарські поєдинки для туристів.

За чотири місяці з моменту відкриття Пересопницький комплекс-музей відвідало понад 30 тисяч людей.

"Улітку поставимо на полі наметове містечко, щоб люди могли приїхати на пару днів, відпочити. Поїсти тут завжди знайдеться де – місцеві бабулі і пиріжків напечуть, і кулішу зварять", - розповідає директор музею Микола Федоришин. – "Єдина проблема – транспортне сполучення. Маршрутка до нас ходить тричі на день, тому більшість туристів приїжджає власним автомобілем. У нас уже побували поляки, австрійці, канадці, голландці та навіть корейці."

З 8-ого по 29 січня у Пересопниці проходить етнофестиваль "Коляда". У музеї та садибі для гостей співатимуть народні гурти, а сільська молодь готує вертеп.

Вхідний квиток у Пересопницький комплекс для дорослого коштує 9 гривень, для дитини – 4 гривні. Екскурсію можна замовити за 40 гривень. За фото-відеозйомку в пантеоні беруть по 15 гривень з групи. Музей закритий по понеділках та четвергах.